

1

İkinci misalde anlatılan ilk
sahne de vahşı adam nerede neyi
gözlemlemektedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 1

Büyük bir askerî mekâna girip
düzenli bir ordunun birlikte
yaptığı hareketleri seyretmektedir.

2

Bir neferin hareketiyle daha büyük birliklerin de hareket etmesi neye delalet eder?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 2

Bireysel değil, üstten gelen ortak bir sevk ve komuta sistemine delalet eder.

3

Cami örneğinde onun düştüğü
yanlış anlamanın dinî yönü nedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 3

İbadetteki uyumu Allah'ın emri ve şeriatın tesiriyle değil, maddî bir zorlama ile açıklamaya çalışmasıdır.

4

Cemaatin namazdaki birlik içinde hareketini anlamakta hangi noktayı kaçırmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 4

Dini hükümlerin ve manevî emirlerin insanları ortak bir düzene sevk ettiğini anlayamamaktadır.

5

Parçada inkârcı kişinin kâinata
bakışı hangi bakımdan
eleştirilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 5

Dünyadaki ilahî düzeni, gerçek anlamda varlığı ve kudreti olmayan soyut kanunlara havale ettiği için eleştirilmektedir.

6

“Yalnız ilmî varlığı bulunan”
ifadesi, tabiat anlayışına hangi
sınırlamayı getirir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 6

Böyle şeylerin tarif ve açıklama değeri olabileceğini, fakat bağımsız etkin varlık sayılamayacağını gösterir.

7

Metinde “tabiat” denilen şeyin
hangi yanlışla etkin bir güç gibi
gösterildiği anlatılmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 7

Sadece ilimde yeri olan kurallar,
sanki dış dünyada kendi başına
var olan ve iş yapan varlıklar gibi
kabul edilmektedir.

8

“Kanundur, kudret değildir”
hükmü nasıl anlaşılmalıdır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 8

Kural koyucu düzen açıklanabilir;
fakat o kuralın kendisi fiilen varlık
ortaya çıkaramaz.

9

Son cümlelerdeki karşılıklı kavramlar nasıl bir öğretim yöntemi işlevi görüyor?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 9

Karıştırılan iki farklı mertebeyi net biçimde ayırarak zihni berraklaştırma işlevi görüyor.

10

İkinci misalde ordunun bir tek
işaretle topluca davranması neyi
göstermektedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 10

Ortada onları yöneten merkezi bir emir ve düzen bulunduğunu göstermektedir.

11

Vahşı kişinin “kumandanı ve kanunu” anlamaması, yorumunu nasıl bozmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 11

Olayın idare boyutunu göremediği için gerçek sebebi bırakıp hayalî bir sebep uydurmaktadır.

12

Cemaatin namazdaki hareketleri
hangi tür birlikteliğin örneğidir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 12

İnanç, emir ve ibadet şuuru
etrafında oluşan manevî
birlikteliğin örneğidir.

13

Misaldeki vahşı kişinin hatası ile tabiatı yaratıcı sayan kişinin hatası arasında nasıl bir benzerlik vardır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 13

İkisi de görünürdeki düzenin arkasındaki irade ve kanunu görmeyip, etkisiz araçlara gerçek güç yüklemektedir.

14

Maddî ip hayali ile tabiat fikri
arasında nasıl bir analogi
kurulmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
ip-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 14

İkisi de gerçekte iş yapmayan bir şeyi, düzenin asıl faili gibi göstermeye çalışan yanlış açıklamalardır.

15

Böyle bir yer deęiřtirme neden
mantıksız kabul edilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 15

Çünkü açıklama aracı olan şeyleri,
fiilen var eden özne yerine
koymak kategorik bir hatadır.

16

Metne göre kuvvet neden
bağımsız bir fail sayılamaz?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 16

Çünkü kuvvet, ilahî kudretin bir yansımasıdır; kendine ait şuurlu ve bağımsız bir icra makamı değildir.

17

“Ahkâm” ile “hâkim” arasındaki
ayrım nasıl özetlenebilir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 17

Hükümler, yönetilen sistemi açıklar; fakat bizzat yöneten makam olamaz.

18

Parçanın sonuç kısmı, tabiatın
hangi tür bir varlık olmadığını
kesinleştirir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 18

Tabiatın bağımsız, yaratıcı,
hükmedici ve kudret sahibi bir fail
olmadığını kesinleştirir.

19

Misaldeki askerî düzeni gören
kişinin zihni, olayları açıklarken
hangi sınıra takılmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 19

Otorite, emir ve kanun fikrini kabul etmediđi için sadece kaba maddî açıklamalarla yetinmektedir.

20

Kışladaki sahnede vahşî adamın düşüncesi hangi bilgi eksikliğinden doğmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 20

Yönetim, disiplin ve emrin insan topluluklarını nasıl sevk ettiğini bilmemesinden doğmaktadır.

21

Misalin ikinci bölümünde adam
hangi mekâna giriyor ve orada ne
görüyor?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 21

Büyük bir camiye giriyor;
cemaatin tek bir sesle birlikte
hareket ettiğini görüyor.

22

Metin, maddî bağı düşüncesini
niçin gülünç göstermektedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 22

Çünkü açıkça manevî ve bilinçli bir itaati, şuursuz fiziksel zorlamaya indirgemek akla aykırıdır.

23

İnkârcı kişinin yaptığı temel zihnî işlem nedir?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 23

Soyut ilahî kanunları somut ve bağımsız varlıklarmış gibi düşünerek onlara yaratıcı rol vermektedir.

24

Bu misal, kâinata tabiata dayalı
inkâr gözüyle bakan kişi için nasıl
uygulanmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p17-3-muhal-2-misal-ve-sonuc-kislamescid-
io-havali-tabiatin-mahivetini-reddeden-tarif

Cevap 24

Böyle bir kişi, âlemdeki düzeni Allah'ın hikmetli kanunlarıyla açıklamak yerine, bu kanunları maddî ve bağımsız şeyler gibi düşünmektedir.